

"Als je echt iets wilt moet je je laten onderwijzen"

door Jasper Verkroost

Carla Kogelman is al twintig jaar theaterproducent als ze in 2008 begint met een opleiding aan de Fotoacademie. Op 14 februari 2014 wint ze met de serie 'Ich bin Waldviertel' de World Press Photo 2013 in de categorie geobserveerde portretten. Een tentoonstelling van deze beroemde fotoprijs is tot 22 juni te zien in de Nieuwe Kerk in Amsterdam. En later dit jaar ook in Naarden, Eindhoven, Maastricht, Groningen en Hilversum.

naam: Carla Kogelman | leeftijd: 53 jaar | geboorteplaats: Raalte | woonplaats: Amersfoort
| beroep: fotograaf | belangrijke prijzen: Zilveren Camera 2011, SO2013, World Press Photo 2013



Hannah en Alena uit de winnende serie 'Ich bin Waldviertel' (foto: Carla Kogelman)

Hannah en Alena

'Ich bin Waldviertel' (naar de gelijknamige regio) is ontstaan vanuit een jeugdtheaterfestival in Oostenrijk. Ik was daar in mei 2012. Op dat festival bracht iemand mij in contact met een paardenboerderij. In datzelfde dorpje ben ik toen blijven hangen. Ik raakte in gesprek met kinderen die bij een poel aan het zwemmen waren. Ik maakte foto's en kwam zo in contact met

de moeder van Hannah en Alena, twee van hen. Ik ben een aantal keren terug geweest. Dan nam ik foto's mee van de vorige keer. Zo creëerde ik goodwill. Op een verjaardagsfeestje zagen andere moeders uit het dorp de foto's. Dat wilden ze ook. Inmiddels zijn er een aantal gezinnen waar ik langs ga als ik daar ben.

Ik vermoed dat je vannacht niet gaat slapen

Op 13 februari had ik een etentje in Harderwijk. Ik zag al dat ik een aantal oproepen had gemist maar ik ben niet zo iemand die meteen hoeft te reageren. Toen ik de trein instapte ging de telefoon weer. "U spreekt met Michiel Munnike, directeur van de World Press." Hoor ik dat nou goed?? Hij nodigde me uit voor een persconferentie op het kantoor van World Press in Amsterdam de volgende dag. Hij kon me wel zeggen dat ik iets had gewonnen maar niet wat. "Ik vermoed dat je vannacht niet gaat slapen maar ik zie je morgen." Ik moest het ook nog stilhouden tot twee uur 's middags. Ik was er al om twaalf uur. Meteen werd ik gefeliciteerd door een aantal fotografen. Die hadden 's ochtends al een persbericht ontvangen met alle informatie. Pas tijdens de persconferentie hoorde ik zelf dat ik eerste was geworden.

Handgeschreven kaartje

Ik vind het heel prettig dat ik deze prijs heb gewonnen. Maar ik merk dat ik het nog prettiger vind voor de mensen om mij heen. Dat mijn netwerk er waarde aan hecht. Zij moeten me toegang geven tot andere plekken. Ik kreeg daarna een handgeschreven kaartje van de wethouder van cultuur. Er werd me gevraagd om een lezing te geven. Galleriehouders zien me staan. Mensen spreken me aan. Je wordt ineens voor vol aangezien.

Zusterlijke liefde

Er zijn twee series die de World Press Photo hebben gewonnen die ervoor zorgen dat we niet in Arabische landen komen te hangen. Je mag wel al dat geweld laten zien maar zusterlijke liefde kan kennelijk niet. Ik sprak vorige week een man die schreef "Ik word altijd een beetje ongemakkelijk als ik jouw foto's zie. Ik zou me toch gemakkelijker voelen als ze dan maar helemaal bloot zouden zijn." Je moet de wereld ook niet omdraaien! Ik merk dan wel dat ik niet meteen moet reageren. Natuurlijk, kinderlijven zijn ook mooi. Maar daarom hoef ik niet met dat kind naar bed te willen. Je mag toch wel de mooiheid of de rauwheid van iets laten zien? Ik blijf de beelden maken die ik wil maken.

Je moet je laten onderwijzen

Eind jaren tachtig ben ik m'n eigen theaterbureau gestart dat ik twintig jaar heb gehad. In 2007 eindigde de samenwerking tussen mij en m'n zakelijke partner. Toen dacht ik "Ga ik door of ga ik iets anders doen?" Tijdens een uitmarkt kwam ik een lichtontwerpster tegen. Ik fotografeerde altijd al maar ik kwam maar tot een bepaald niveau en niet verder. Als er iets fout ging wist ik niet waar het aan lag. Zij pushte me "Als jij echt iets met fotografie wilt doen moet je je laten onderwijzen." Dezelfde dag bleek er een Open Dag van de Fotoacademie te zijn.

Enthousiast en gedreven

Ik ben begonnen met de basisopleiding van zes zaterdagen. Toen ben ik pas echt met fotografie bezig gegaan. Daarna was ik helemaal verkocht. Ik heb me aangemeld voor de echte opleiding die drie jaar duurde. Deze heb ik betaald met de erfenis van m'n ouders. Omdat ik nog een paar theatergroepen had waarmee ik werkte ging er heel veel tijd in zitten. In het begin kon ik helemaal niet meer fotograferen. Ik raakte alles kwijt en wist niet meer wat goed was. Ik was wel heel enthousiast en gedreven. Als ik die opleiding niet had gedaan had ik nu nog steeds op dat oude niveau gezeten. Tijdens mijn afstuderen ben ik door mijn docent gemotiveerd om door te gaan met het fotograferen van kinderen. Ik dacht eerst dat dat geen serieus onderwerp was. Ik heb toen gewerkt met drie verschillende kinderen die in Amsterdam woonden. Daar ben ik in 2011 mee afgestudeerd. Deze series heb ik opgestuurd naar de Zilveren Camera waar ik meteen won.

Ik wil hun verhalen vertellen

Toen ik twee jaar was kreeg m'n vader een bromfietsongeluk. Daarbij was m'n zusje Anita op slag dood. Mijn vader liep een hersenbeschadiging op. Hij functioneerde daarna als een zevenjarige. Mijn moeder verloor een dochter maar had er een ander 'kind' bij. Ik herinner me hem alleen nog maar als een tiran die thuis zat. Dat is voor mij heel bepalend geweest. Hij pestte ook vriendjes en vriendinnetjes weg. Mijn dromen spelen zich nog heel vaak af in mijn kindertijd. Hoewel ik zelf geen kinderen heb zijn ze altijd m'n fascinatie geweest. Ik denk dat ik het mooiste vind dat ze zo oorspronkelijk kunnen zijn. Hun natuurlijk reacties. Volwassenen zijn toch allemaal wat aangepaster. Ik voel me bijna een ambassadeur voor die kinderen. Ik wil hun verhalen vertellen, hun onrecht laten zien.

Terug naar Oostenrijk

Ik ben nu aan het afbouwen met de laatste theatergroep die ik nog begeleid om me volledig op de fotografie te richten. Komende zomer ga ik nog een keer terug naar Oostenrijk. Daarna wil ik een boek gaan maken met foto's van hoe de kinderen in dat dorp opgroeien.